

Τίτλος: Ψηλά τα χέρια

Συγγραφέας: Έλενα Αρτζανίδου

Εικονογράφηση: Λήδα Βαρβαρούση & Πάρις Ναυπλιώτης

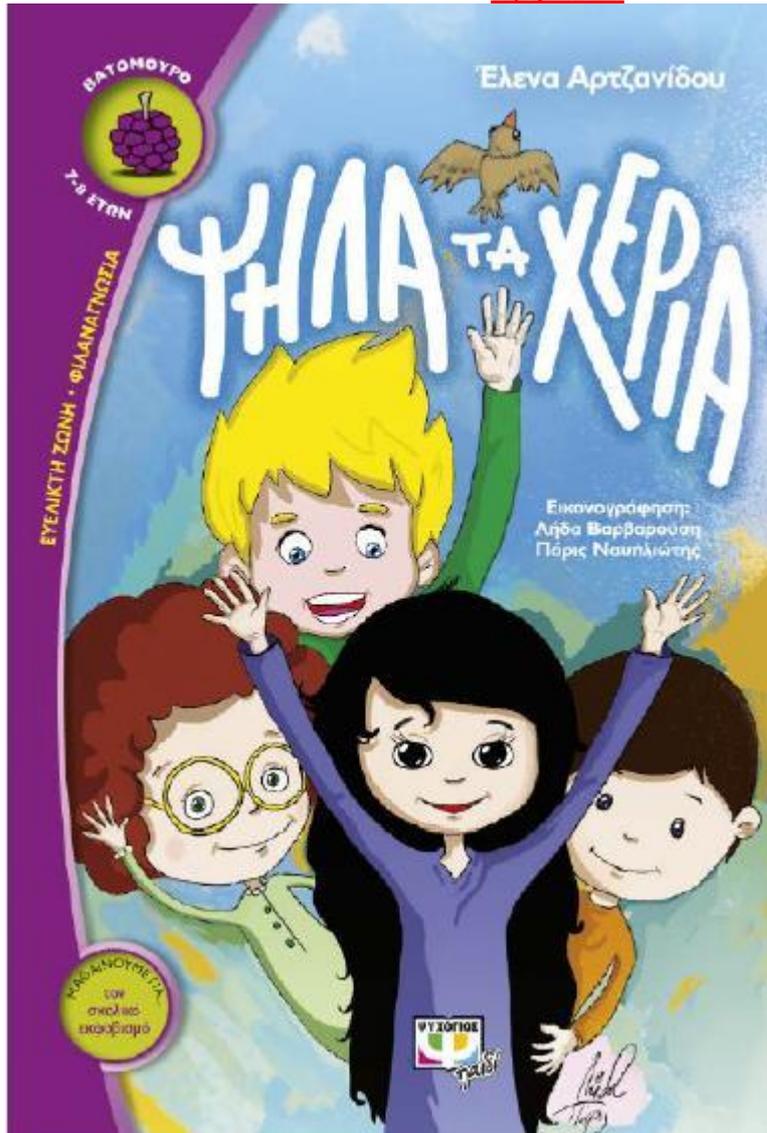
Εκδόσεις: Ψυχογιός, Μάρτιος 2016

Σελίδες: 48

Μέγεθος: 14 X 21

ISBN: 978-618-01-1382-2

Αγόρασέ το

Η σχολική τάξη είναι ο

«φυσικός χώρος» της Έλενας Αρτζανίδου αφού εκτός από συγγραφέας είναι και εκπαιδευτικός. Η ιστορία της λοιπόν, στο σχολείο εκτυλίσσεται με ήρωες τα παιδιά. Το θέμα του βιβλίου είναι ο σχολικός εκφοβισμός αλλά και πολλά περισσότερα από αυτό. Το συναισθηματικό κλίμα της τάξης, η ομάδα αλλά και τα ατομικά χαρακτηριστικά κάθε παιδιού είναι μερικές ακόμα πτυχές της ζωής και των σχέσεων τις οποίες η συγγραφέας προσεγγίζει με ευαισθησία και τρυφερότητα.

Η ιστορία αρχίζει την ώρα του διαλείμματος. Ο Τζιμης, ο παλληκαράς της τάξης, εκφοβίζει τη νεοφερμένη Θεοφίλη με τα όπλα και τις απειλές του. Η Θεοφίλη, η οποία έχει επιλεκτική αλαλία, τρομάζει και η Μαλένα σπεύδει να την υπερασπιστεί. Γίνεται όμως η ίδια το θύμα του Τζιμη ο οποίος τη σημαδεύει με το ψεύτικο όπλο του, την αποκαλεί «γυαλαμπούκα» και «μπουμπούκα» κι απειλεί να της σπάσει τα γυαλιά. Κάποια παιδιά φοβούνται και κλαίει ενώ άλλα όπως ο Περικλής και ο Μάνος παρεμβαίνουν προσπαθώντας να σταματήσουν τον Τζιμη. Το κουδούνι εκτονώνει προσωρινά την κατάσταση. Η εμφάνιση ενός μικρού, τραυματισμένου πουλιού θα δώσει την ευκαιρία στην κυρία Μύρα, τη δασκάλα, να δουλέψει το κοινωνικοσυναισθηματικό κλίμα της τάξης αλλά και στη Θεοφίλη το κίνητρο να επικοινωνήσει. Κι αν αναρωτιέστε τι συνέβη τελικά με τον Τζιμη, δε θα σας αποκαλύψουμε κάτι άλλο. Τη συνέχεια της ιστορίας θα τη διαβάσετε στο βιβλίο.

Η αφήγηση της ιστορίας γίνεται από τη Μαλένα και είναι πρωτοπρόσωπη, άμεση και ζωντανή. Στο ίδιο ύφος κινούνται και οι εικονογράφοι Λήδα Βαρβαρούση και Πάρις Ναυπλιώτης συνοδεύοντας το κείμενο με εικόνες καθαρές και ζωντανές. Μια πολύ δυνατή κι ενδιαφέρουσα στιγμή στην εικονογράφηση, με πολλά σημειώματα είναι κατά τη γνώμη μας, εκείνη που απεικονίζει ένα χέρι να προτάσσεται με σηκωμένο τον δείκτη και τον αντίχειρα και σαν άλλο όπλο να σημαδεύει το σπουργίτι.

Αυτό που έχει ενδιαφέρον στα βιβλία της Έλενας Αρτζανίδου είναι ότι οι ήρωες της είναι ολοκληρωμένες προσωπικότητες. Τους «βαφτίζει» με πρωτότυπα, ξεχωριστά ονόματα που εντυπώνονται κι ύστερα υφαίνει την ιστορία τους δημιουργώντας στον αναγνώστη την αίσθηση ότι τους γνωρίζει. Μερικοί μάλιστα ήρωες είναι τόσο ζωντανοί ώστε επανεμφανίζονται όπως συμβαίνει με τη Μαλένα και τον Τζιμη τους οποίους είχαμε γνωρίσει σε παλιότερα βιβλία της Έλενας Αρτζανίδου και τους ξανασυναντάμε μεγαλύτερους βέβαια, στο βιβλίο «Ψηλά τα χέρια». Μέσω της διακειμενικότητας λοιπόν, τα κείμενα της Έλενας Αρτζανίδου αν και αυτόνομα, επιτυγχάνουν μια αβίαστη "συνομιλία" μεταξύ τους, με τον αναγνώστη αλλά και με την εποχή τους καθώς θίγουν κοινωνικά ζητήματα. Ο ίδιος ο τίτλος του βιβλίου εξάλλου, μας θύμισε την ομότιπλη γαλλική ταινία σε σκηνοθεσία Ρομέν Γκουπίλ (2010) αλλά και τη φράση "ψηλά τα χέρια" που χρησιμοποιείται στην καθημερινότητα για την άνευ όρων παράδοση. Δεν μπορέσαμε λοιπόν παρά να σκεφτούμε διαβάζοντας το βιβλίο, αν τα παιδιά θα παραδοθούν στα φαινόμενα βίας που χαρακτηρίζουν, όχι τις σχολικές τάξεις, αλλά τις κοινωνίες ολόκληρες ή αν θα επιλέξουν έναν διαφορετικό δρόμο αλληλοαποδοχής και σεβασμού.

Ολοκληρώνοντας θα αναφερθούμε στον διακριτικά καθοδηγητικό ρόλο της δασκάλας, η οποία φαίνεται να γνωρίζει τα πάντα. Δεν επιβάλλει όμως το δικό της αξιακό σύστημα στα παιδιά. Αξιοποιεί απρόβλεπτα περιστατικά της καθημερινότητας για να ενδυναμώσει την ντροπαλή

Θεοφίλη που δυσκολεύεται λόγω της επιλεκτικής αλαλίας να επικοινωνήσει, αλλά και για να δημιουργήσει ένα θετικό κλίμα στην τάξη της. Το παιχνίδι μάλιστα του ονόματός της «Μύρα» με την ομόηχη λέξη μοίρα, δεν μπορεί παρά να μας θυμίσει την αριστοτελική ρήση ότι η τύχη των λαών βρίσκεται στην εκπαίδευση.

Οι εκπαιδευτικοί και οι γονείς αξίζει να διαβάσουν το βιβλίο της Έλενας Αρτζανίδου, όχι γιατί το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού είναι στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος και θα λέγαμε "της μόδας". Το βιβλίο αξίζει να διαβαστεί γιατί μας προτρέπει να προβληματιστούμε σχετικά με τις διαστάσεις που παίρνουν στις παιδικές ψυχές διάφορα κοινωνικά φαινόμενα όπως η βία και η έλλειψη σεβασμού στη διαφορετικότητα. Άλλωστε η λογοτεχνία μπορεί να μην επιλύει ως δια μαγείας φαινόμενα κοινωνικής παθογένειας αλλά βάζει το λιθαράκι της στην αλλαγή της κουλτούρας μας.